

כבת 60 שאמרה לי: „אתם השימחה היחידה שנתורה עוד בארץ“ אני לא מקבל את זה. זה משפט יותר מדי בומבאסטי. אבל זה משקף את היחס אלינו היום. מה לדעתך מייחד את מכבי מכל יריבותיה במיסוגרת מישחקי אירופה?

אצלנו חשובה המוטיבאציה. ברמה של אנחנו משחקים היום כולם טובים. במיסוגרת הזאת משחקות שש הקבוצות הטובות של אירופה. אבל מה שמאפיין אותנו זה מה שפרה לנו במשחק נגד יוגוסלביה. טיקה, כשהמאמן היוגוסלבי טען כלפינו: „אתם משחקים במילחמה לא בכדורסל.“ הרצון להצליח אצלנו הוא הרבה יותר גדול מאשר אצל האחרות. ואני רואה את זה כמרכיב חשוב ביותר בהצלחה.

אפשר להבין מוטיבאציה כזאת אצל שחקנים שנוצרו וגדלו כאן. אבל מאין באה מוטיבאציה כזאת לשחקנים כמו שחקני הרכש האמריקאי שלכם?

זאת עובדה: הרגשת השליחות הלאומית פועלת. למשל, אצל אולטי פרי לא פחות מאצל האחרים. גם ג'ים בוטרייט זה משיפע. הם מודעים לזה ונכנסו למיסוגרת של מישפחת מכבי. שחקן כמו אולטי פרי, למרות שהוא אמריקאי וכושני, מודהה טוטאלית עם המטרה של הקבוצה.

במה מתבטאת לגביך, כאן, טו אישי, ההכנות המישחק?

לגבי זה אומר שבמשך 16 שעות ביממה אני חושב על מה לעשות עם הקבוצה ואיך לעשות עם הקבוצה. הרבה לילות אתה לא ישן. זה אומר שאם אין לך אשה שמבינה את דרך הפעולה שלך, אתה בצרות. לא כל אשה היתה מקבלת את ההתנהגות שלי בתקופה הזאת. לפני ה-מישחק אתה מסתגר עם עצמך. חושב הרבה. לא יוצא בערב. זה אומר שבים המישחק אני לא בבית, לא לפני המישחק ולא אחרי. אחרי המישחק אני יושב עד שתיים בלילה ומשחזר את הדברים שהייתי צריך לעשות ולא עשיתי. למולי, אשתי הכירה אותי כשחקן והיא עזרה לי הרבה. קשה לתאר את המתח שאני נמצא בו. עשו מחקר בארצות-הברית שעל פיו עור תונאים, שדרני טלוויזיה ומאמני כדורסל נמצאים בשורה הראשונה של המועמדים להתקפילבל. יש המון מתח, ואני עצבני. הדרך היחידה להשתחרר מהמתח הזה היא העבודה. בימים כאלה הייתי משתגע אם לא הייתי עובד.

הרגעים הכי קשים הם בשעות אחררי הצהריים. לפני המישחק, לפני שאני מת-ייצב בחדר ההלבשה. קשה לתאר את המתח. זה לא כאב פיסי, אבל הרגשת מועקה בלתי נעימה. שנעלמת רק ברגע שאני ניכנס לאיצטדיון.

הייתי מאמן של קבוצות אחרות, לפני מכבי. זה לא אותו הדבר. בקבוצה אחרת אתה מעורב במישחק חצי שעה לפני וחצי שעה אחריו. במכבי אתה מעורב 24 שעות. מכבי זה כמעט כל החיים שלי. וזה בהחלט לא קורה לאמנים בקבוצות אחרות. אני לא מתלונן. אם אתה עומד לקבל תפקיד כזה, עליך לעשות את ה-חשבון, שאם אתה רוצה להצליח בו צריך להשקיע את כל החיים. מי שלא מוכן להשקיע כך, לא יוכל להצליח.

מה מידת הקשר האישי שלך עם השחקנים בקבוצה?

אני קשור אישית לכל שחקן בנפרד. שחקן אצלי זה לא כלי, שאני מזיז על המיגרש, כמו בשחמט. אני חייב להתחייב אליו בראש ובראשונה לא כאל שחקן, אלא כאל אדם. ואני צריך לתת לו את ההרגשה שאני מתייחס אליו בתור כזה. מעולם לא הרמתי קול על שחקן. אולי זו אחת החולשות שלי, שאני דוגל במישמעת עצ-מית ולא במישמעת כפויה.

אני דורש משחקן שיידע את הגבול בעצמו. אבל מצד שני אני לא חבר של השחקנים. אני רוצה שיסתכלו עלי כעל מאמן, לא כעל חבר. הבית שלי תמיד פתוח בפניהם, וכל אחד יכול לבוא אלי עם כל הצעה ועם כל טענה.

כשאתה מקבל החלטות דק ראת מישחק או כשעת מישחק העוזרות להיות גורליות לגבי מהי דך המישחק ותוצאותיו, על פי מה אתה פועל יותר, על פי שיקולים של היגיון קר או על פי רגשות ואינסטינקטים?

הרבה מאוד החלטות מתקבלות אצלי על סמך אינסטינקטים. אני יכול לשת שעות ארוכות בבית ולהכין, למשל, מערך קרב נגד מובילג'יג'י. המבוסס על שיקר לים לוגיים ומחשבה יסודית. אבל שעתים לפני המישחק יכול איוה דבר לתפוס אותי,

לצוץ לי בראש, ואז אני מוותר על כל מה שהכנתי והולך על הבוק המחשבה הפתאומי הזה. זה קרה לי גם במשחק נגד יוגוסלביה, כשהחלטתי פתאום ב-אמצע המשחק ללכת על שמירה של אחד אישית וארבעה שחקנים אוריות. זה בא לי תוך כדי המשחק בעשירית של שניה. פתאום נדלק אור אדום במוח. הייתי חייב להחליט על זה מיד במקום ולהעביר את זה לשחקנים.

גם העניין של ההחליף שחקן במהלך המשחק מבוסס יותר על אינסטינקט ותי חושה פנימית מאשר על שיקול מפורח. אין כאן עניין של ניתוח ראציונאלי. פתאום באה לי ההרגשה ששחקן מסוים יכול לגרום למפנה במשחק או אני מחליט ועושה. כך קרה במשחק נגד יוגוסלביה, כשהחלטתי להחליף בבת אחת ארבעה שחקנים.

האם לא קיים גם מנהיג בתוך הקבוצה עצמה, כמו שהיה במשך שנים רבות טל ברודי כי מכבי? דובר על זה רבות לאחר רונה, שאחרי פרישתו של טל ברודי רה מכבי בני מנהיג...

כל הדברים שנאמרו לגבי טל ברודי הם נכונים. אבל שוכחים רק דבר אחד: עד כמה שזה כואב מגיע כל שחקן אל תקופת הפרישה שלו. אין שום ספק בכך שטל היה לא סתם מנהיג בקבוצה. הוא היה גם דמות של ספורטאי למפת. אבל האנחנו חייבים להשלים עם כך שטל של היום איננו אותו טל של לפי שנה או שנתיים. במקרה שלו אנחנו באמת מפסידים מנהיג. כשטל היה נכנס למשחק הוא נתן ביטחון עצום לכל הקבוצה. אם היינו נמצאים במצב קשה במשחק והייתי מכניס את טל זה פעל כמו מאגיה: הגה טל נכנס והעניינים יסתדרו. היה לזה אפקט פסיכר-לוגי עצום. האנשים שפוטס האמינו ביכולת של טל לשנות מצבים, אפילו כאלה שנראו אבודים.

אבל אם טל בגיל 34 היה צריך שלוש שעות אימון כדי להיות בכוסר, הרי טל בן ה-36 צריך שש שעות אימון כדי לחגוע לאותו כוסר. טל לא יכול להשקיע חיים שש שעות באימונים. ב-78' הוא לא

יכול להיות אותו מנהיג שהיה ב-77'. מי שצריך למלא את מקומו בקבוצה, כמנהיג, הם הפליי-מייקרים — בוב גריפין ומוטי אוראסטי.

מנהיג בתוך הקבוצה זה אדם שמסוגל להתאים את דיעותיו למצב ולשנות מצבים בעצם נוכחותו. המשרה ביטחון בחבריו. אנחנו צריכים להתרגל לעובדה שאין יותר טל. אפשר להחליף כל אחד. אבל את טל קשה להחליף. הוא היה הטוב ביותר שהיה לנו. אבל אין ברירה.

כשעוקבים אחריו עד המיג רש, נדמה לפעמים שאתה מאבד את השליטה על עצמך. אתה מת-פריץ קופץ, מנופף ידיים וצועק. לאחרונה אפילו ביקרו בעיתונות את התנהגותך העצבנית כשעת המישחק...

בכדורסל יש שתי אסכולות של מאמ-נים. יש הטיפוס של המאמן היושב וחושב מהצד ואינו פעיל. מוכרת הדמות של מאמן הכדורסל האיטלקי היושב על הספסל עטוף במעיל שערות-הגמל ומנהל את הקרב בשלווה. לעומת זאת יש טיפוס של מאמן המנהל את הקרב מהקו. אני כזה. מהקו אני יכול ללוות את הקבוצה בכל מהלך של הקרב. איך זה היה נראה אם הייתי יושב על הספסל בשקט ותובע מהשחקנים שלי שהם יהיו אש וילחמו. אני רוצה להיות איתם על המגרש. כיוון שאיני יכול להיות איתם, אני רוצה שיר-גישו כאילו אני איתם.

כשאני צועק, קופץ ומנופף ידיים, זה מפני שאני רוצה לדרבן אותם שילכו וילחמו. אין לי ספק שהם מסיב לב לזה וזה מדרבן אותם. בגלל הרעש מסביב הם לא שומעים תמיד מה אני צועק לעברם. אבל הם יכולים להבין בתנועות שלי ולהבין מה אני רוצה מהם.

כאן אנחנו מגיעים לבעייה מסוג אחר, לבעייה של תרבות-המשחק של הקהל. באמריקה הקהל צועק כשהקבוצה שלו נמצאת בהגנה. הוא מדרבן אותם לשמור ולהתגונן. אצלנו יש תרבות-משחק שונה של הקהל. הדבר הכי מאפיין בעידוד שהקהל שלנו נותן למכבי זה שהקהל צועק ומעודד כשהקבוצה מצליחה ונמצאת בשטף

המבינה

ראלף קליין עם אשתו רותי ובנו הקטן. אף אשה אחרת לא היתה מסוגלת לקבל את ההתנהגות שלי בתקופה של מישחקי גביע אירופה. אומר ראלף קליין על אשתו רותי, שהיא פקידה בחברת כבלים.

התקפה. אלה צעקות של התלהבות ולא של עידוד.

מתי הקבוצה צריכה עידוד? כשלא הולך לה. כשמצליחים וקולעים אין צורך בעידוד. העידוד עוזר כשהקבוצה נמצאת במשבר. דווקא אז משתתק הקהל הישי ראל. אי אפשר להיות 40 דקות בשיא. יש מקרים, כשאנחנו במשבר, והקהל דווקא צועק ברו. זה כואב וזה משיפע. סוף סוף אנחנו לא רובוטים. אנחנו אנשים. אפשר לצעוק ברו כשהקבוצה משחקת בלא איכפתיות. אבל כששחקן רוצה ולא הולך לה, לא מגיע לו ברו.

בכל זאת טענו נגדך שבי מישחק האחרון, נגד יוגוסלביה, קה" היית עצבני מעבר למקובל.

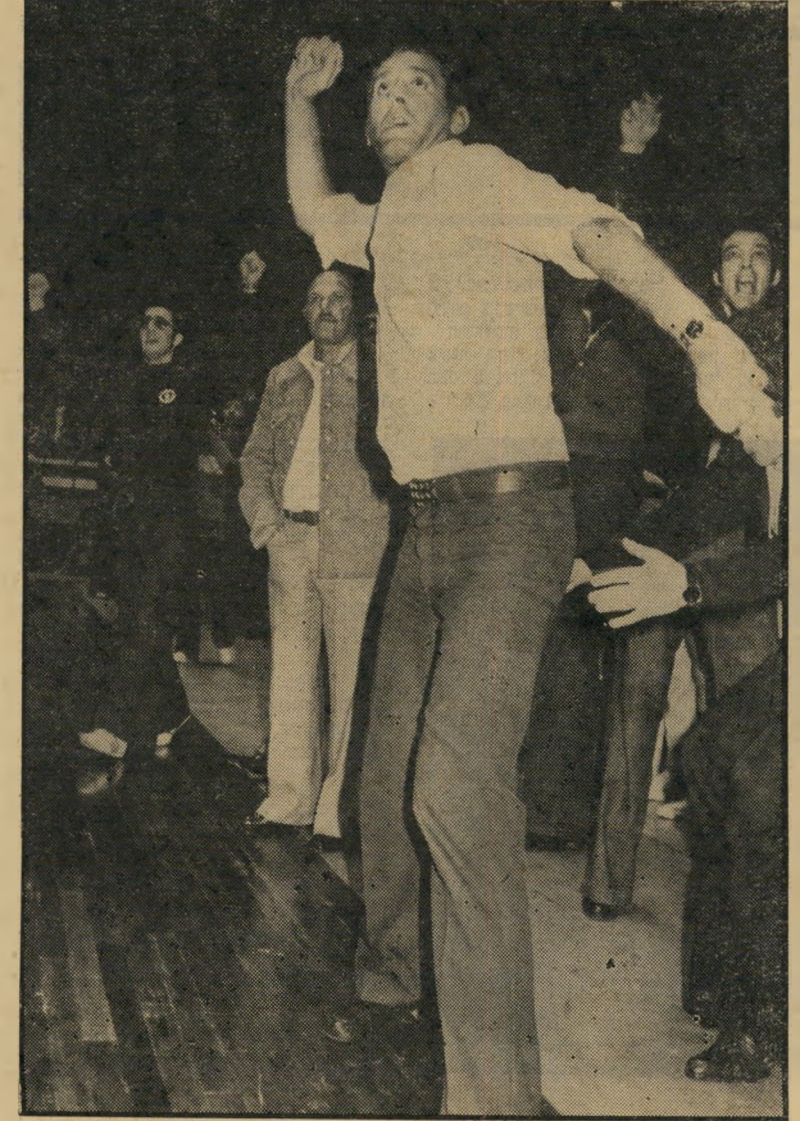
נכון. למה הייתי עצבני? יש לי הרגשה שבאיוה שהוא מקום לא נוח לאנשים מסור-יימים בכדורסל האירופי שאנחנו נמצאים בצמרת. אני לא יכול להבין מדוע מגיע לנו שבשלושה מתוך שישה המשחקים שקיימנו השנה במיסוגרת אליפות אירופה, ישלחו לנו שופט בולגרי. למרות שזה כאילו עניין ספורטאי, יש השלכות פולי-טיות שמשפיעות על האובייקטיביות של השופט. יש כל כך הרבה מדינות השולחות שופטים למשחקי האליפות, אז למה מגיע לנו לקבל דווקא את השופטים הבולגרים?

אבל כשנה שעברה היו לכם טענות נגד השיפוט של השופט האנגלי...

אני מוכן לקבל שופט אנגלי שדופק אותי מאשר שופט בולגרי שדופק אותי. אם זה אנגלי שמתנכל לקבוצה אני אומר לעצמי בתוכי: „הוא לא יודע לשפוט.“ אבל אם זה בולגרי שעושה לנו את זה, יש לי הרגשה שהוא מתנכל לנו במתכוון מפני שהוא שונא אותנו, בגלל סיבות פוליטיות. מה שהשופטים עשו לנו במשחק האחרון זה היה בפירוש נגד החוק.

במישחקים האחרונים שלכם באליפות אירופה, ובמיוחד בי מישחק האחרון, נוצר הרשם שי רמת הקליעה לסי שלכם ירדה. מה הסיבה לכך?

זה נכון. לגבי המשחק האחרון, ששיעור ההצלחה בקליעה בו היה נמוך מהרגיל. קלעים זה עם מיוחד. אני יודע את זה מפני שבזמנו, כששיחקתי כדורסל, הייתי באותה קטיגוריה. כשאתה מפספס שתי קליעות אתה מאבד את הביטחון וזה משיפע על דיוק הקליעה שלך בהמשך. בוא ניקח קלע מצויין כמו ג'ים בוטרייט. זה שחקן שמרגיש אחריות לאומית למרות שלא נולד כאן. הוא כל כך רוצה להיות טוב ולהצטיין, עד שהוא מתאמץ להתעלות על עצמו וזה גורם לו לפעמים להיכשל. הסיבה השניה היא סכנית. לאור העובדה שמאפשרים לנו להתאמן באיצטדיון ביר-אליהו רק אימונים של שעה וחצי, אנחנו לא מקדישים מספיק זמן לאימוני הקליעה. אין ספק שצריכים לשפר את זה. ביום שלישי, לפני המשחק נגד מובילג'יג'י, התברר יקלעו שעה וחצי. זו בעיה. אבל אסור לשכוח שיש עוד בעיה קטנה:

ליד הקו של מיגרש הכדורסל מנצה ראלף קליין על התיזמורת של כדורסלניו. הוא צועק לעברם, מנופף בידיו, קופץ ומסס. „אני רוצה להרגיש כאילו אני נמצא איתם במישחק. ושהם ירגישו זאת.“ הוא אומר.

המונצה